

**STANOWISKO NR 7/2024
WOJEWÓDZKIEJ RADY DIALOGU SPOŁECZNEGO
WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO**

z dnia 17 grudnia 2024 r.

w sprawie sytuacji Grupy Azoty Zakładów Azotowych „Puławy” S.A.

Wojewódzka Rada Dialogu Społecznego Województwa Lubelskiego, podtrzymując stanowisko z dnia 1 marca 2024 r., pragnie zwrócić uwagę na konieczność podjęcia pilnych działań w związku z pogłębiającymi się problemami Grupy Azoty Zakładów Azotowych „Puławy” S.A. oraz polskiego przemysłu chemicznego w kontekście dynamicznie zmieniających się realiów gospodarczych i geopolitycznych.

Zakłady Azotowe „Puławy” odgrywają kluczową rolę w gospodarce województwa lubelskiego oraz w krajowym sektorze chemicznym. Są jednym z największych pracodawców w regionie i jednocześnie strategicznym ośrodkiem produkcyjnym Grupy Azoty. Jednakże bieżące wyzwania, takie jak centralizacja decyzji operacyjnych w Tarnowie, rosnące koszty wynikające z systemu ETS oraz nierówna konkurencja z producentami spoza Unii Europejskiej, wymagają zdecydowanej interwencji na szczeblu krajowym i unijnym.

Obowiązujące embargo na gaz, ropę i węgiel z Rosji miało na celu ograniczenie zależności Unii Europejskiej od rosyjskich surowców. Niestety, produkty powstałe na ich bazie, w tym nawozy i chemikalia, nadal w olbrzymiej ilości trafiają na rynki unijne, stając się narzędziem omijania sankcji. Takie praktyki skutkują nieuczciwą konkurencją, której efektem jest destabilizacja rynku wewnętrznego i osłabienie pozycji polskich przedsiębiorstw, w tym Zakładów Azotowych „Puławy”. Równocześnie system ETS, pierwotnie zaprojektowany jako narzędzie redukcji emisji gazów cieplarnianych, stał się istotnym obciążeniem finansowym dla firm energochłonnych. Koszty uprawnień do emisji CO₂ sprawiają, że produkty unijnych firm są mniej konkurencyjne wobec tańszych wyrobów importowanych z Chin czy Stanów Zjednoczonych, gdzie podobne regulacje nie obowiązują. Sytuacja ta wymaga gruntownej analizy i reformy, która uwzględni specyfikę gospodarki unijnej i wyzwania związane z globalną konkurencją. Prezydencja Polski w Radzie Unii Europejskiej od 1 stycznia 2025 r. przypada w krytycznym momencie, gdy UE jako wspólnota, mierzy się z szeregiem kluczowych dla jej przyszłości wyzwań, takich jak transformacja cyfrowa i energetyczna, odporność społeczno-gospodarcza oraz bezpieczeństwo granic. WRDS WL wyraża przekonanie, iż Polska jest gotowa poprowadzić UE przez te wyzwania z jasną wizją i silnym poczuciem celu, którym m.in. jest zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego w oparciu o własne zasoby, ochrona i rozwój technologiczny rodzimych przedsiębiorstw energochłonnych oraz zapewnienie godziwych warunków życia wielu tysiącom obywateli państw tworzących wspólnotę.

Dodatkowym problemem, podnoszonym przez stronę społeczną, jest marginalizacja Zakładów Azotowych „Puławy” w strukturze Grupy Azoty. Przeniesienie decyzyjności do Tarnowa ogranicza możliwości strategicznego zarządzania zakładami, co w dłuższej

perspektywie może prowadzić do zmniejszenia inwestycji oraz osłabienia roli Puław jako wiodącego ośrodka produkcyjnego. Brak transparentności w procesach decyzyjnych oraz ograniczenie autonomii zakładu budzi uzasadnione obawy strony społecznej, a także wpływa negatywnie na zaufanie pracowników do zarządu.

W związku z powyższym WRDS WL rekomenduje:

1. Wprowadzenie mechanizmów ochronnych na poziomie UE
WRDS WL apeluje do Rządu RP o skierowanie wniosku do Komisji Europejskiej w sprawie wprowadzenia ceł antydumpingowych oraz embarga na produkty chemiczne i nawozy powstałe z rosyjskich surowców. Tylko takie działania mogą skutecznie chronić rynek wewnętrzny UE przed nieuczciwą konkurencją oraz wspierać lokalne przedsiębiorstwa.
2. Reforma systemu ETS
Konieczne jest przeprowadzenie analizy skutków obecnego systemu ETS i rozważenie jego czasowego zawieszenia lub zastąpienia nowym mechanizmem, który ograniczy spekulacje finansowe i uwzględni realne potrzeby przedsiębiorstw unijnych. Równocześnie należy wprowadzić system rekompensat dla przedsiębiorstw energochłonnych, takich jak Grupa Azoty, które ponoszą najwyższe koszty regulacji środowiskowych.
3. Poprawa bezpieczeństwa ekonomicznego prowadzonej działalności
WRDS WL apeluje do Rządu RP o skierowanie wniosku do Komisji Europejskiej w sprawie uzyskania zgody na oddłużenie w postaci dozwolonej pomocy publicznej strategicznego dla całej UE przedsiębiorstwa Zakłady Azotowe „Puławy”.
4. Zwiększenie autonomii Zakładów Azotowych „Puławy” S.A.
WRDS WL apeluje do Zarządu Grupy Azoty o rozważenie przeniesienia części kluczowych decyzji operacyjnych do Puław lub zwiększenie autonomii decyzyjnej zakładu. Takie działanie pozwoli na efektywniejsze zarządzanie, wzmocni pozycję zakładu w strukturze grupy oraz ograniczy napięcia społeczne.
5. Wsparcie dla modernizacji i innowacji
WRDS WL rekomenduje stworzenie programów wspierających rozwój technologiczny Zakładów Azotowych „Puławy”, które pozwolą na modernizację instalacji produkcyjnych oraz wdrażanie innowacyjnych rozwiązań. Zwiększenie inwestycji w nowe technologie jest kluczowe dla poprawy konkurencyjności zakładów na rynku międzynarodowym.
6. Poprawa dialogu społecznego
Transparentność decyzji oraz regularne konsultacje z pracownikami i związkami zawodowymi są niezbędne dla budowania wzajemnego zaufania. Rada apeluje o poprawę komunikacji w zakresie planów inwestycyjnych oraz strategii restrukturyzacyjnych.

Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. są jednym z filarów gospodarki województwa lubelskiego oraz kluczowym podmiotem w strukturze Grupy Azoty. Obecne wyzwania, w tym nieuczciwa konkurencja ze strony produktów przetworzonych z rosyjskich surowców, rosnące koszty wynikające z ETS oraz ograniczenie autonomii decyzyjnej, wymagają pilnych i skoordynowanych działań.

Stanowisko zostało przyjęte przez wszystkie strony WRDS WL. Podpis w imieniu stron złożył Przewodniczący Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego Województwa Lubelskiego.

PRZEWODNICZĄCY
Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego
Województwa Lubelskiego

/-/Marek Kołodziejczyk

Otrzymują:

- Prezes Rady Ministrów
- Minister Aktywów Państwowych
- Zarząd Grupy Azoty
- Rada Dialogu Społecznego
- Marszałek Sejmu
- Parlamentarzyści